МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Відокремлений структурний підрозділ

«Любешівський технічний фаховий коледж

Луцького національного технічного університету»

Випускна циклова (методична) комісія педагогічних працівників механізаторського профілю, агроінженерії та автомобільного транспорту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Заступник директора з НР

Тетяна ГЕРАСИМИК-ЧЕРНОВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ТВАРИННИЦТВА

Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	H Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
Спеціальність	H7Агроінженерія
Освітньо-професійна програма	Агроінженерія

Любешів 2026 р

Розробник: Остапук Неля Григорівна, викладач коледжу

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розглянуто та схвалено на засіданні робочої проєктної групи (РПГ) освітньо-професійної програми «Агроінженерія»	Протокол від 01.09.2026р № 01 Керівник РПГ (підпис) Хвесик В.О (прізвище, ініціали)
Розглянуто та схвалено на засіданні випускної циклової (методичної) комісії педагогічних працівників механізаторського профілю, агроінженерії, автомобільного транспорту	Протокол від 01.09.2026 № 01 Голова ЦМК (підпис) Оласюк Я.В. (прізвище, ініціали)

Дані про перегляд робочої програми навчальної дисципліни:

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено			
		Дата та номер протоколу засідання РПГ	Підпис керівника РПГ	Дата та номер протоколу засідання Випускної циклової(методичної) комісії	Голова Випускної циклової(методичної) комісії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Основи тваринництва
Розробник(и)	Остапук Неля Григорівна, викладач вищої категорії E-mail: nelya345@ukr.net https://nelyaostapyk.blogspot.com/
Семестр вивчення навчальної дисципліни	Протягом 3-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 2 кредити ЄКТС, 60 годин, з яких 26 годин становить контактна робота з викладачем (20 годин лекцій, 6 годин практичних занять) і 34 годин становить самостійна робота. Форма контролю – залік. Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання - 2 год. Курсовий проект (робота) (за наявності) – не передбачено.
Мова(и) викладання	Українською мовою
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	За вибором навчального закладу
Обмеження	Обмеження відсутні
3. Мета та завдання навчальної дисципліни	
Мета: ознайомити студентів з основними технологічними процесами з утримання, догляду, годівлі тварин, заготівлі кормів, первинної обробки продуктів тваринного походження.	

Завдання: набуття студентами необхідних теоретичних знань, практичних умінь і навиків про особливості анатомії і фізіології тварин, розведення, утримання і годівлю тварин, основи зоогігієни і ветеринарної профілактики.

4. Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач в результаті вивчення дисципліни

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі агропромислового виробництва, що передбачає застосування певних знань та вмінь, технологічних методів та прийомів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ФК01. Базові знання про різноманітність машин, обладнання і устаткування с-г виробництва для підбору та використання їх у виробничих процесах.ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

5. Програмні результати навчання

ПРН5. Вибирати машини і обладнання та режими їх роботи у механізованих технологічних процесах, розробляти операційні карти для виконання технологічних процесів.

6. Вимоги до знань і вмінь

В результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:
- анатомію і фізіологію тварин;
- методи, способи розведення тварин;
- поживність кормів і їх хімічний склад;
- зоотехнічні і ветеринарно-санітарні вимоги до тваринницьких приміщень, кормів, води;
- причини виникнення інфекційних і незаразних захворювань тварин.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен вміти:
- оцінювати придатність корів до машинного доїння, стать, екстер'єр;
- проводити органолептичну оцінку якості кормів;
- визначати стан вгодованості тварин, оцінювати зоогігієнні умови утримання тварин;
- визначати потребу тварин у воді, кормах, підстилці.

7. Програма навчальної дисципліни

1. Основи анатомії і фізіологія с/г тварин

Завдання і зміст дисципліни. Загальна характеристика галузі тваринництва в Україні Характеристика галузей тваринництва, видів продукції, рівень виробництва. Перспективи розвитку галузей.

Спеціалізація галузей тваринництва за регіонами і зонами країни. Використання тварин у різних сферах діяльності людей. Зв'язок з іншими дисциплінами.

Поняття про тканини, органи і системи сільськогосподарських тварин і їх взаємозв'язок в організмі.

Система органів травлення, особливості травлення у тварин з багатокамерним шлунком і птиці.

Система дихання, кровообігу, обміну речовин. Будова і функція молочної залози, фізіологія молоковіддачі.

Розмноження тварин, вагітність самок.

2. Основи розведення с/г тварин

Походження і одомашнення сільськогосподарських тварин. Конституція і її типи, екстер'єр, інтер'єр тварин та їх зв'язок з продуктивністю.

Добір, підбір, спадковість, мінливість, методи розведення.

Види продуктивності тварин і їх облік.

Тривалість життя тварин, використання плідників і маток.

Практичне заняття №1

Вивчення статей, типів конституції і екстер'єру сільськогосподарських тварин

3. Основи годівлі с/г тварин

Значення повноцінної годівлі тварин. Кормова одиниця, кормова норма, раціон.

Поживність кормів і їх хімічний склад. Фактори, що впливають на склад, поживність.

Види кормів. Технологія заготівлі і зберігання сіна, силосу, сінажу.

Практичне заняття №2

Норми годівлі. Складання кормових раціонів

4. Спеціальне тваринництво

Скотарство.

Народногосподарське значення скотарства як галузі.

Санітарно-гігієнічні умови одержання молока і його первинна обробка.

Основні показники м'ясної продуктивності і вплив на неї різних факторів.

Лактація, лактаційна крива, вплив різних факторів на молочну продуктивність.

Визначення вгодованості Відтворення стада, вирощування молодняку.

Годівля і утримання.

Племінна робота. Основні планові породи великої рогатої худоби.

Свинарство.

Народногосподарське значення.

Способи утримання і годівля свиней.

Особливості утримання і годівлі поросних і підсисних свиноматок.

Відлучення поросят. Типи відгодівлі свиней.

Племінна робота. Основні планові породи свиней.

Вівчарство. Конярство. Птахівництво.

Народногосподарське значення вівчарства, конярства, птахівництва як галузі. Особливості утримання і годівлі овець, коней, птиці. Основні породи овець, коней, птиці за напрямами продуктивності. Племінна робота овець, коней, птиці.

Біологічні і господарські особливості великої рогатої худоби, свиней, коней, птиці, овець. Види продуктивності овець, коней, птиці. Хімічний склад і харчова цінність молока. Склад і харчова цінність м'яса.

5. Основи зоогігієни і ветеринарії

Поняття про зоогігієну.

Завдання зоогігієни із створення умов утримання і годівлі тварин для збереження поголів'я і підвищення продуктивності. Зоогігієнічні і ветеринарно-санітарні вимоги до тваринницьких приміщень. Зоогігієнічні вимоги до кормів , ґрунту і води.

Поняття про ветеринарію.

Заходи щодо поліпшення ветеринарно-санітарного стану тваринницьких ферм, комплексів і посилення охорони сільськогосподарських тварин від захворювань. Причини виникнення інфекційних і незаразних захворювань. Економічні збитки завдані хворобами тварин.

Практичне заняття №3

Зоогігієнічний контроль мікроклімату в тваринницьких приміщеннях

8. Тематичне планування навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми курсу	Лекції, (год)	ПР, (год)	СР, (год)	Всього, (год)
1	2	3	4	6	10
1.	Тема 1. Основи анатомії і фізіологія с/г тварин	4		8	12
2.	Тема 2. Основи розведення с/г тварин	4	2	4	10
3.	Тема 3. Основи годівлі с/г тварин	2	2	6	10
4.	Тема 4. Спеціальне тваринництво	6		10	16
5.	Тема 5. Основи зоогігієни і ветеринарії	4	2	6	12
	ВСЬОГО:	**20**	**6**	**34**	**60**

9. Теоретичне планування курсу

№ з/п	Назва тем курсу, лекційних занять та їх зміст. Назви змістовних модулів	Час опрацювання	Бібліографія
1	2	3	4
1.	**Тема 1. Основи анатомії і фізіологія с/г тварин**		
	Лекція 1. Вступ. Поняття про тканини, органи і системи с/г тварин	2	Л.1 Волкова В.І. Основи тваринництва і бджільництва
	Лекція 2. Система органів травлення, дихання і кровообігу. Обмін речовин. Розмноження тварин.	2	Л.1 Волкова В.І. Основи тваринництва і бджільництва
2.	**Тема 2. Основи розведення с/г тварин**		
	Лекція 3. Основи розведення с/г тварин. Види продуктивності тварин і їх облік	4	Л.1 Волкова В.І. Основи тваринництва і бджільництва
3	**Тема 3. Основи годівлі с/г тварин**		
	Лекція 4. Основи годівлі с/г тварин	2	Л.4 Рябенко А.Й. «Норми годівлі і раціони для с/г тварин»
4	**Тема 4. Спеціальне тваринництво**		
	Лекція 5.Скотарство.	2	Л.1 Волкова В.І. «Основи тваринництва і бджільництва»
	Лекція 6. Свинарство.	2	Л.1 Волкова В.І. «Основи тваринництва і бджільництва»
	Лекція 7. Вівчарство. Конярство. Птахівництво.	2	Л.1 Волкова В.І. «Основи тваринництва і бджільництва»

	Тема 5. Основи зоогігієни і ветеринарії		
	Лекція 8. Поняття про зоогігієну і ветеринарію	2	Л.1 Волкова В.І. «Основи тваринництва і бджільництва» Л.3. Дудаш А.В. «Основи вет. медицини та загального тваринництва»
	Контрольна робота	2	
7	**Всього:**	**20**	

10. Планування практичних занять

№ з/п	Назва тем курсу, практичних занять та їх зміст. Назви змістовних модулів	Час опрацювання	Бібліографія
1	2	3	4
	Тема 2. Основи розведення с/г тварин		
1	*Практичне заняття 1.* Вивчення статей, типів конституції і екстер'єру сільськогосподарських тварин	2	Методичні вказівки
	Тема 3. Основи годівлі с/г тварин		
2	*Практичне заняття2.* Норми годівлі. Складання кормових раціонів	2	Методичні вказівки
	Тема 5. Основи зоогігієни і ветеринарії		
3	*Практичне заняття 3.* Зоогігієнічний контроль мікроклімату в тваринницьких приміщеннях	2	Методичні вказівки
	Всього	6	

11. Планування самостійної роботи

№ з/п	Назва тем курсу, лекційних занять та їх зміст. Назви змістовних модулів	Час опрацювання	Бібліографія
1	2	3	4
1	**Тема 1. Основи анатомії і фізіологія с/г тварин**		
	Завдання і зміст дисципліни. Загальна характеристика галузі тваринництва в Україні Характеристика галузей тваринництва, видів продукції, рівень виробництва. Перспективи розвитку галузей. Спеціалізація галузей тваринництва за регіонами і зонами країни. Використання тварин у різних сферах діяльності людей. Зв'язок з іншими дисциплінами. Поняття про тканини, органи і системи сільськогосподарських тварин і їх взаємозв'язок в організмі. Система органів травлення, особливості травлення у тварин з багатокамерним шлунком і птиці. Система дихання, кровообігу, обміну речовин. Будова і функція молочної залози, фізіологія молоковіддачі. Розмноження тварин, вагітність самок.	8	Л.1 Волкова В.І. «Основи тваринництва і бджільництва»
2	**Тема 2. Основи розведення с/г тварин**		

	Походження і одомашнення сільськогосподарських тварин. Конституція і її типи, екстер'єр, інтер'єр тварин та їх зв'язок з продуктивністю. Добір, підбір, спадковість, мінливість, методи розведення. Види продуктивності тварин і їх облік. Тривалість життя тварин, використання плідників і маток.	4	Л.1 Волкова В.І. «Основи тваринництва і бджільництва»
3	**Тема 3. Основи годівлі с/г тварин**		
	Значення повноцінної годівлі тварин. Кормова одиниця, кормова норма, раціон. Поживність кормів і їх хімічний склад. Фактори, що впливають на склад, поживність. Види кормів. Технологія заготівлі і зберігання сіна, силосу, сінажу.	6	Л.4 Рябенко А.Й. «Норми годівлі і раціони для с/г тварин»
4	**Тема 4. Спеціальне тваринництво**		
	Народногосподарське значення скотарства як галузі. Санітарно-гігієнічні умови одержання молока і його первинна обробка. Лактація, лактаційна крива, вплив різних факторів на молочну продуктивність. Визначення вгодованості Відтворення стада, вирощування молодняку. Годівля і утримання. Племінна робота. Основні планові породи великої рогатої худоби. Способи утримання і годівля свиней. Особливості утримання і годівлі поросних і підсисних свиноматок. Відлучення поросят. Типи відгодівлі свиней. Племінна робота. Основні планові породи свиней. Народногосподарське значення вівчарства, конярства, птахівництва як галузі. Особливості утримання і годівлі овець, коней, птиці. Основні породи овець, коней, птиці за напрямами продуктивності. Племінна робота овець, коней, птиці. Біологічні і господарські особливості великої рогатої худоби, свиней, коней, птиці, овець. Види продуктивності овець, коней, птиці. Хімічний склад і харчова цінність молока. Склад і харчова цінність м'яса.	10	Л.1 Волкова В.І. «Основи тваринництва і бджільництва»
5	**Тема 5. Основи зоогігієни і ветеринарії**		
	Завдання зоогігієни із створення умов утримання і годівлі тварин для збереження поголів'я і підвищення продуктивності. Зоогігієнічні і ветеринарно-санітарні вимоги до тваринницьких приміщень. Зоогігієнічні вимоги до кормів, ґрунту і води. Заходи щодо поліпшення ветеринарно-санітарного стану тваринницьких ферм, комплексів і посилення охорони сільськогосподарських тварин від захворювань. Причини виникнення інфекційних і незаразних захворювань. Економічні збитки завдані хворобами тварин.	6	Л.1 Волкова В.І. «Основи тваринництва і бджільництва» Л.3. Дудаш А.В. «Основи вет. медицини та загального тваринництва»
	Всього:	**34**	

12. Форми організації навчання

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Основи тваринництва» є лекції, з використанням мультимедійних засобів навчання, практичні заняття, консультації, самостійна робота здобувачів освіти.

Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання контрольних робіт та залік за період вивчення дисципліни.

13. Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів, які використовуються при вивченні дисципліни:

1. В аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (лекція); наочні (ілюстрація, демонстрація).

2. В аспекті логічності та мислення: пояснювально-ілюстративні (презентація); репродуктивні (короткі тестові контрольні).

3. В аспекті керування навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота під керівництвом викладача.

4. В аспекті діяльності в колективі: методи стимулювання (додаткові оцінки за реферати, статті, тези).

14. Засоби діагностування результатів навчання

Контрольні заходи, які проводяться в коледжі визначають відповідність рівня набутих здобувачами освіти знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо фахової передвищої освіти і забезпечують своєчасне коригування освітнього процесу.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням предмету з метою визначення рівня підготовки студентів з відповідних дисциплін, які формують базу для його опанування. Вхідний контроль проводиться на першому занятті по питаннях, які відповідають програмі попередньої дисципліни. Результати вхідного контролю враховують при коригуванні завдань для самостійної роботи студентів.

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів освіти за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв’язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за контрольними роботами, захист практичних робіт. Поточний контроль проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі комп’ютерного тестування. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному контролі за теми.

Семестровий контроль з дисципліни «Основи тваринництва» проводиться після завершення освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни згідно з діючим Положенням про екзамени та заліки в ВСП «Любешівський ТФК ЛНТУ».

Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання), зміст і структура завдань для проведення заліку, критерії оцінювання визначаються рішенням ЦМК у НМК дисципліни «Основи тваринництва» й доводяться довідома студентів.

Поточний контроль на лекції покликаний привчити студентів до систематичної проробки пройденого матеріалу і підготовки до майбутньої лекції, встановити ступінь засвоєння теорії, виявити найбільш важкі для сприйняття студентів розділи з наступним роз'ясненням їх.

Контроль у позааудиторний час:

1. Перевірка конспектів лекцій і рекомендованої літератури.

2. Індивідуальна співбесіда зі студентом на консультаціях.

Мета консультацій - допомогти здобувачам освіти розібратись у складних питаннях, вирішити ті з них, у яких студенти самостійно розібратись не можуть. Одночасно консультації надають можливість проконтролювати знання студентів, скласти правильне уявлення про перебіг і результати навчальної роботи.

15. Критерії оцінки знань, умінь і навичок студентів

Контроль навчальної роботи здобувачів освіти і оцінювання здійснюються за 4-бальною (традиційною) шкалою:

Оцінка	**Критерії оцінки**

«2»	З допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі елементи навчального матеріалу та викопує зі значними труднощами окремі елементи практичних завдань. Під час відповіді і при виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок.
«3»	Без достатнього розуміння відтворює основний навчальний матеріал та виконує практичні завдання з епізодичною допомогою викладача. З помилками дає визначення основних понять. Може частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки. Користується окремими видами технічної і конструктивно-технологічної документації. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається помилок. Які може частково виправити.
«4»	Володіє основним навчальним матеріалом в усній, письмовій і графічній формах та застосовує його при виконанні практичних завдань як в типових, так і в дещо ускладнених умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює і систематизує інформацію та робить висновки. Його відповідь в цілому правильна, логічна і достатньо обгрунтована. Виконує практичні завдання з типовим алгоритмом з консультацією викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити.
«5»	Володіє системними знаннями навчального матеріалу та ефективно їх застосовує для виконання практичних завдань, що передбачені навчальною програмою. Відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Бездоганно виконує практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.

16. Політика навчальної дисципліни

Активна участь здобувачів на практичних заняттях під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання семінарський /ПР, самостійної роботи, заохочення здобувачів до дослідної та проєктної роботи.

Усі учасники освітнього процесу зобов’язані дотримуватися норм Закону України «Про академічну доброчесність».

Самостійність: Письмові, розрахункові та практичні роботи виконуються студентами виключно самостійно.

Джерела та цитування: Будь-яке використання чужих ідей, текстів чи результатів обов'язково супроводжується правильним посиланням на першоджерело.

Використання ШІ: Застосування штучного інтелекту (ChatGPT тощо) дозволене лише як допоміжний інструмент. Студент зобов’язаний зазначити у роботі назву програми та спосіб її використання. Подання згенерованого тексту як власного є порушенням.

Заборонені дії: Плагіат, самоплагіат, списування, використання шпаргалок чи технічних засобів під час оцінювання, а також виконання завдань на замовлення (або за інших осіб).

Наслідки порушень: Виявлення недоброчесності веде до анулювання оцінки за роботу без права перескладання, або до повторного проходження оцінювання. Системні порушення передаються на розгляд Комісії з академічної доброчесності коледжу.

Крім того, підсумковий семестровий контроль здобувачів освіти може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання коледжу; з метою контролю виконання завдань екзамену в дистанційній формі викладач має право протягом усього заходу користуватись засобами інформаційно-комунікаційного зв’язку, які дозволяють ідентифікувати здобувача освіти (Zoom, GoogleMeet, Viber, Moodle тощо).

17. Рекомендована література

Література до теоретичного курсу

1. Волкова В.І. Основи тваринництва і бджільництва. Т.1. – «Інтас» 2008р. – 338 с.

2. Бусинко Т.О., та ін. Технологія виробництва продукції тваринництва. – К: Аграрна освіта, 2001. -432с

3. Дудаш А.В., та ін. Основи ветеринарної медицини та загального тваринництва. - К.: Аграрна освіта, 2001.-208Інформаційні ресурси.

4. Рябенко А.Й. Норми годівлі і раціони для сільськогосподарських тварин. - К.: Урожай, 2001

Література до практичних занять

1. Остапук Н.Г. Основи тваринництва. Методичні вказівки до виконання практичних робіт. – Любешів: ЛТК ЛНТУ, 2022.

2. Волкова В.І. Основи тваринництва і бджільництва. Т.1. – «Інтас» 2008р. – 338 с.

3. Бусинко Т.О., та ін. Технологія виробництва продукції тваринництва. – К: Аграрна освіта, 2001. -432с

4. Рябенко А.Й. Норми годівлі і раціони для сільськогосподарських тварин. - К.: Урожай, 2001